

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige

Nr 3, 2008—Årgång 12

I det här numret:

Ordförandens spalt	2-3
Ny studiecirkel	3
Möte hos DIS-Öst	3
Noterat	4

Medlemsavgiften 2008

Kom ihåg att betala medlemsavgiften för 2008, som är 125 kr. Föreningens PG är 437 28 62–5.

Välkomna till höstens och vinterns möten!

Under hösten och vintern har föreningen ett omfattande program med medlemsmöten och andra aktiviteter, så se till att ta chansen att delta!

Till medlemsmötet 29 oktober (kl 18, Judiska biblioteket) kommer Eva Hirsch. Eva kommer tala om släkterna Hirsch och Lamm bl.a. utifrån Ellen Raphaels excerptsamling i Riksarkivet. Ellen Raphael (1881-1947) samlade in material från många håll om de gamla svensk-judiska släkterna (sent 1700-tal till 1920).

Medlemsmötet 26 november (kl 18, Judiska församlingens Sessionssal) kommer ägnas åt ämnet "Att bilda och driva en släktförening", med samtal kring andras erfarenheter och egna funderingar. Medarrangör för detta möte är Judiska Vänföreningen.

Inför vintern och våren har vi flera intressanta aktiviteter planerade som vi kommer berätta om i kommande nummer av Mishpologen och på www.genealogi.se/judgen/. En aktivitet skriver ordföranden om redan här på nästa sida...

Björn Fagerstedt

JewishGen allierar sig med Ancestry.com

En trend inom släktforskning på Internet verkar vara allianser; nyligen annonserade Familysearch.org en allians med Ancestry.com och nu gäller detta också JewishGen. JewishGen har avtalat att deras historiska databaser ska placeras i Ancestrys driftsmiljö. Detta kommer ge bättre tillgänglighet och svarstider hos JewishGen samt också bättre ekonomi för JewishGen då Ancestry kommer betala licensavgifter till JewishGen. Personliga data, som t.ex. JewishGen Family Finder, ingår inte i avtalet.

För mer information, gå till: <http://blogs.ancestry.com/circle/?p=2786>

Ordförandens spalt

Under våren 2009 planerar vi ett studiebesök på Judiska Församlingens Norra Begravningsplats vid Haga Norra.

För den som söker sina judiska släktrötter är de judiska begravningsplatserna en stor tillgång. När folkbokföringsmaterialet glesnar och det till slut inte finns några arkivalier att söka i så tar ”Das steinerne Archiv” vid. Das steinerne Archiv är titeln på Traude Verans bok om den gamla judiska begravningsplatsen i Rossau i Wien. Här finns gravstenar från 1400-talet till 1700-talet. Andra gamla och mer kända judiska begravningsplatser är de i Frankfurt och Prag. På gamla judiska begravningsplatsen i Prag finns gravstenar från 1497 och fram till 1787. I Israel har arkeologerna hittat 2000 år gamla judiska gravar. Judiska begravningsplatser bevaras enligt traditionen för evigheten. Tidens tand har dock förstört många liksom vandalism och en systematisk förstörelse under nazitiden.

Det finns böcker om olika judiska begravningsplatser med förteckningar över de där begravda t. ex *Gamla Judiska gravplatser* i Stockholm från 1927. Judiska museet i Prag gav så sent som 2003 ut en bok om de judiska begravningsplatserna i Prag. Före 1800-talets mitt är inskriptionerna på hebreiska. Det finns en bra guide på Jewish Gen för hur man ska läsa texten om man inte kan eller har glömt hur man läser hebreisk text. Gå till <http://www.jewishgen.org/InfoFiles/tombstones.html> På traditionella judiska gravstenar finner man både vem den avlidne var son eller dotter till och den judiska månaden och året som vederbörande avled och ibland även födelseåret. På så sätt kan man om man har tur och finner en släkting med en traditionell gravstensinskriftion komma ytterligare en generation ner i tiden. Från mitten av 1800-talet i Centraleuropa och något senare i Östeuropa börjar även inskriptionerna på de judiska gravstenarna skrivas med latinska bokstäver t ex på tyska eller med kyrilliska bokstäver på ryska - till att

börja med bara den avlidnes namn men sedan allt fler uppgifter.

En del kan tycka att det är morbitt att besöka en begravningsplats, men i själva verket är det ofta rogivande att vandra runt och läsa inskriptionerna på dessa gamla gravstenar. Det är du som lever och inskriptionerna på gravstenarna är ju till för dem som besöker begravningsplatsen. Det är till dig som stenarna talar.

Men hur får man tag i alla dessa judiska begravningsplatser. Den internationella judiska släktforskningsorganisationen IAJGS har inventerat judiska begravningsplatser över hela världen. Gå till <http://www.jewishgen.org/cemetery/instructions/idsites.html>. Där finner du både instruktioner om hur man går tillväga för att läsa texten på en grav men också om var man kan finna judiska begravningsplatser i olika länder.

Här får man reda på vilket skick begravningsplatsen är i och hur man kan få nyckel till en ev. port eller grind och vem som ansvarar för begravningsplatsen idag. Tyvärr är uppgifterna inte alltid uppdaterade, men i gengäld kan själva begravningsplatsen vara upprustad och i bättre skick än vad texten förmedlar.

Ibland finns bilder från de olika begravningsplatserna på nätet. Det är bara att söka på ortsnamnet+ jewish+cemeteries och bilder på Google. På så sätt fann jag följande websida som har bilder från olika judiska begravningsplatser i Tjeckien http://progenies.info/Zidovske_hrbitovy_ANG.htm Det finns dessutom släktforskare som lägger ut bilder på gravstenar som de fotograferat. Gå ut på Google så ska ni finna en hel del sådana enskilda initiativ.

Vill man börja i andra ändan och söka efter släktingars gravplatser då bör man börja på Jewish Gen och deras stora gravdatabas JOWBR JewishGen Online Worldwide Burial Registry <http://www.jewishgen.org/databases/Cemetery/> där lägger man in namn eller ort samt land där man tror sig veta att graven finns och har man då tur finner

man uppgifter om den avlidna och var han eller hon är begravd.

Här följer ett antal webadresser för olika länder och orter där man kan söka på namn.

Tyskland:

Jüdische Grabstätten in Deutschland www.jcdp.de Här måste man skaffa sig användarnamn och lösenord, men det är lätt gjort. Det framgår också vilka orter vars judiska begravningsplatser finns i databasen. Men ge inte upp om dina släktorter inte finns med idag. Den här databasen uppdateras kontinuerligt och om du har registrerat användarnamn och lösenord så får du ett e-mail varje gång en uppdatering har gjorts.

Österrike

Den stora databasen över gravar i Wien i Österrike är Judiska församlingens databas. Den finner man på www.ikg-wien.at Men nästan alla dessa data finns numera på JOWBR. En annan databas med judiska gravstenar från begravningsplatser i Österrike är www.gravepictures.at. Här finns inte så många bilder från gravar i Wien utan andra orter i nuvarande Österrike. Här måste man registrera sig men det är lätt gjort,

Ungern

Två användbara websidor över judiska gravar i Ungern är <http://gyorjewish.org/clist/index.htm> som omfattar alla som är begravda på den mycket stora judiska begravningsplatsen i Győr i nordöstra Ungern. Den här begravningsplatsen har jag själv besökt efter att jag letat reda på gravarna på internet. En mycket vänlig gammal dam som bodde i vaktmästarbostället lotsade oss rätt. För den som hade släkt i Budapest är www.eterm.us en bra webbplats. Här finns också många andra orter i Ungern.

(fortsättning på sidan 3)

Tjeckien

<http://www.cemetery.cz/english/> är en allmän databas för både judiska begravningsplatser och kristna kyrkogårdar i Tjeckien.. På <http://cemeteries.zob.cz/> finns en databas över ett antal judiska begravningsplatser i södra Mähren - bl a Brno (Brünn).

Den mest ambitiösa websidan är <http://www.chewra.com/index.asp?navid=1&ctrl=t> där måste man registrera sig och det är lite krångligt att ta sig fram till databasen då det finns mycket annan information om judiska gravplatser i Tjeckien på denna hemsida och texten är tyvärr bara på tjeckiska Men kan man språket så finns mycket att hämta. Det är tre begravningsplatser i databasen: Jirice, Myslkovice och Vamberk.

Polen, Ryssland och Ukraina

En hemsida under uppbyggnad med judiska begravningsplatser är <http://www.bagnowka.com/?m=cm&g=2> Här kan man leta sig fram till Krakow och den gamla judiska begravningsplatsen intill Remuh synagogan. Här finns mängder av foton för den som vill tyda de hebreiska inskriptionerna. Men säkrast är att söka i JOWBR när det gäller Polen och det finns inte så mycket. Det samma gäller Ryssland och Ukraina, även om det finns originalhandlingar inscannade för vissa personer.

Lettland

En websida för Lettland är www.balticgen.com Här finns en ingång där man fritt kan få en lista över något som kallas All Latvia Jewish Cemetery by Family Name med nästan 500 namn. Listan går att sortera efter namn och ort och omfattar ca 500 personer som levde under 1800-talet och början på 1900-talet. Vill man ha en bild av gravstenen så kostar det 35 USD med ett lägre pris om man beställer fler.

Sverige

I Calle Carlssons pm - som alla föreningens medlemmar ska ha fått när man gick med i Judiska Släktforskningsföreningen - finns på sidorna 7 och 8 ett antal böcker som innehåller bilder och texter från de gamla judiska begravningsplatserna i Stockholm, Göteborg och Norrköping. Inget finns vad jag vet på nätet. Men böckerna finns på bibliotek:

Gamla Judiska gravplatser i Stockholm. Sthlm 1927

C.V.. Jacobowsky: Göteborgs Mosaiska Församling 1780-1955. Gbg 1955

Göteborgs mosaiska församling 1780-1980. Gbg 1980.

Gravskrifter på Göteborgs stads och närgränsande församlingars begravningsplatser. Nyutgåva 1993

USA

Mycket finns i JOWBR på Jewish Gen men fem judiska begravningsplatser i New York har egna hemsidor med sökfunktioner. Mount Ararat Cemetery <http://www.mountararatcemetery.com/> Mount Moriah Cemetery of New Jersey <http://www.mountmoriahcemeteryofnewjersey.org/> Mount Hebron Cemetery <http://www.mounthebroncemetery.com/> Mount Zion Cemetery <http://www.mountzioncemetery.com/> samt Mount Carmel <http://www.mountcarmelcemetery.com/search.asp>

Allmänt

På Steven Morses hemsida <http://stevemorse.org/> finns också en del att hämta - bl a en automatisk omvandlare av judisk tideräkning till vanlig tideräkning <http://stevemorse.org/jcal/tombstone.html> Däremot går det inte att söka från Steven Morses hemsida i New Yorks judiska begravningsplatser databaser även om det först ser så. Man får istället gå direkt till respektive begravningsplats hemsida - se ovan under USA.

En allmän sida är Find My Grave <http://www.findagrave.com> Där kan man också göra fynd.

Lycka till !

Thomas Fürth

Ny studiecirkel i judisk släktforskning

Under senhösten 2008 och vintern 2008/2009 arrangerar föreningen en studiecirkel i judisk släktforskning. Studiecirkeln vänder sig till både nybörjare och mer avancerade släktforskare. Du behöver alltså inga förkunskaper i judisk släktforskning. Däremot behöver du ha viss datorvana—framförallt ha varit ute och surfat på internet. Deltagare från förra årets studiecirkel är också välkomna. Plats kommer vara i datorsal belägen centralt i Stockholm och studiecirkeln kommer att äga rum på kvällstid.

Mer information får du när du anmält dig. Kostnad är 300 kr för hela studiecirkeln.

Anmälan görs till Thomas Fürth 08.330516@telia.com senast 15 oktober.

Möte hos DIS-Öst om judisk släktforskning

Den 12 november kommer Thomas Fürth och Bertil Oppenheimer att berätta om judisk släktforskning vid möte hos DIS-Öst ("Datorhjälp I Släktforskningen, sektion Öst", Stockholm/Uppsala). Alla medlemmar i JSS är givetvis välkomna till detta arrangemang. För närmare information om detta senare under hösten se föreningens webbplats www.genealogi.se/judgen/ eller DIS-Öst:s webbplats <http://www.dis-ost.se/>.

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska
Släktforskningsföreningen i Sverige

Föreningens ändamål är att främja intresset för judisk släktforskning och sprida kunskap om källor, litteratur och metoder för att finna judiska rötter och släktingar. Varje år kommer 4 nummer av vårt medlemsblad Mishpologen ut. Medlemmarna kan välja mellan att få Mishpologen distribuerat som papperstidning eller via e-post. Anmäl gärna e-post till a.grunewald@telia.com så sparar du pengar åt föreningen.

JUDISKA SLÄKTFORSKNINGSFÖRENINGEN I SVERIGE

JEWISH GENEALOGICAL SOCIETY OF SWEDEN

c/o Maynard Gerber

Box 7427

103 91 STOCKHOLM

Pg: 437 28 62–5

Kassör: Irena Cynkier

e-post: irena.cynkier@telia.com

Ordförande: Thomas Fürth

Observatoriegatan 6

113 29 Stockholm

Tfn: 08-33 05 16/ 070-657 12 42

E-post: 08.330516@telia.com

Mishpologen och www.genealogi.se/judgen/

Ansvarig utgivare och redaktör: Björn Fagerstedt

Tfn: +46–70–997 24 27 e-post: bjorn.fagerstedt@sas.se

Noterat inom judisk släktforskning

Databas över offer från Theresienstadt

En databas med Theresienstadt-offer finns nu tillgänglig på <http://www.holocaust.cz/cz2/victims/victims>. För vissa offer finns foton och kopior av dokument, dödsattester m.m. De flesta posterna inkluderar offrets födelseort, yrke, medborgarskap, sista adress, adress i Theresienstadt och dödsorsak. Vissa har också uppgifter om föräldrar och make/maka, samt barn.

Historiska data från FBI gratis tillgängliga på Internet

I samband med amerikanska Federal Bureau of Investigation (FBI):s hundraårsjubileum så publicerar Footnote.com sin digitala samling av FBI:s data på Internet – gratis tillgängligt för allmänheten. Den innehåller mer än två miljoner dokument från perioden 1908-1922.

Även om du inte tror dig ha någon kriminell släkting/anfader kan det vara värt att göra en sökning. FBI höll även reda på "potential troublemakers", dit t.ex. socialistiska aktivister räknades. Det kunde räcka med ett så litet indicium som att vara referens i en passansökan för någon som troddes vara socialist, för att man skulle få en egen akt hos FBI.

Samlingen hittar du på http://www.footnote.com/documents/169098/fbi_case_files/

Rotemansarkivet i Stockholm tillgängligt gratis via Internet

Har du anfäder som kom till och/eller levde inom Stockholms stad 1878-1926?

I så fall är Stockholms rotemansarkiv en fantastisk källa till kunskap om dem.

Rotemansarkivet var en typ av folkbokföring som praktiserades i Stockholm under den aktuella perioden

oavsett trosbekännelse eller församlingstillhörighet.

Tidigare har dessa uppgifter varit tillgängliga digitalt främst genom de olika CD/DVD-skivor som getts ut av Stockholms Stadsarkiv och Svenska Släktforskarförbundet ("Söderskivan", "Klara" m.fl.) samt vid datorer på plats hos Stockholms Stadsarkiv. Sedan en tid finns dock själva rotemansarkivet (dock ej de omfattande artiklarna och bilderna som finns på skivorna) tillgängligt gratis via Internet. Hela rotemansarkivet är dock inte digitaliserat ännu.

Stockholms Stadsarkiv erbjuder detta gratis till allmänheten på adressen

<http://www3.ssa.stockholm.se/Rotemansarkivet/Search.aspx>